



АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Дечанска 13, 11000 Београд, Србија
Телефон: +381 11 32-39-072 Фах: +381 11 32-32-203
e-mail: office@aks.org.rs a.k.srbije@gmail.com

број: 978-5.2/2018
датум: 18.12.2018.

ПРЕЧИШЋЕНИ ТЕКСТ

Управни одбор Адвокатске коморе Србије, на основу члана 66 Закона о адвокатури («Службени гласник РС» 31/2011, 24/2012 – ОУС), члана 9 и 33 став 1 тачка 26 Статута Адвокатске коморе Србије («Службени гласник РС» 85/2011, 78/2012, 86/2013), члана 114. у вези чл.104.ст.1.тач.6 Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17)

- полазећи од Правила 16.3. Кодекса професионалне етике адвоката («Службени гласник РС» 27/2012) и дужност адвоката да клијента упозори на своју законску обавезу да у одређеним правним случајевима неке податке евидентира и пренесе надлежном органу, пре него што му их клијент повери,

- имајући у виду одредбе Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, и

- налазећи да је адвокатура слободна професија и занимање у оквиру јавног поретка, да је адвокат посебан чинилац правосудног система и да је, као заступник и саветодавац у свим правним стварима, осим дужности да штити или остварује интересе клијента, подједнако дужан да својим професионалним и другим јавним деловањем доприноси владавини права, законитости и правичности,

донео је дана 20.04.2018. и допунио дана 18.12.2018.:

СМЕРНИЦЕ ЗА ПРОЦЕНУ РИЗИКА ОД ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА КОД АДВОКАТА

1.Адвокатска комора као орган надлежан за вршење надзора и доношење смерница

Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: Закон) Република Србија је ускладила своје прописе са међународним стандардима у области борбе против прања новца и финансирања тероризма. Законом је прописано да Адвокатска комора Србије (у даљем тексту: Комора) као орган надлежан за вршење надзора над применом Закона може самостално да донесе препоруке одн. смернице за примену одредби овог Закона. На овај начин је препуштено Комори да уреди примену Закона од стране адвоката и врши надзор над применом Закона од стране адвоката, имајући у виду принципе самосталности и саморегуларности адвокатуре као професије.

2.Адвокати као обвезници (чл.4.ст.2)

Обвезници у смислу одредби Закона таксативно су набројани у чл.4.ст.1.Закона, а одредбом чл.4.ст.2. Закона прописано је да се одредбе Закона односе и на адвокате само изузетно - у ситуацијама када:

- 1) помажу у планирању или извршавању трансакција за странку у вези са:
 - (а) куповином или продајом непокретности или привредног друштва,
 - (б) управљањем имовином странке,
 - (в) отварањем или располагањем рачуном код банке (банкарским рачуном, штедним улогом или рачуном за пословање са хартијама од вредности),
 - (г) прикупљањем средстава неопходних за оснивање, обављање делатности и управљање привредним друштвима,
 - (д) оснивањем, пословањем или управљањем привредног друштва или лица страног права
- 2) у име и за рачун странке врше финансијску трансакцију или трансакцију у вези са непокретношћу.

3. Радње и мере које предузимају адвокати

За разлику од радњи и мера које предузимају обвезници Закона које су прописане у Поглављу 2. Закона (чл.5-56), радње и мере које предузимају адвокати прописане су у Поглављу 3. Закона (чл.57-62) што значи да су адвокати обавезни да предузимају само следеће радње и мере:

3.1. Утврђивање и провера идентитета странке (чл.57)

а) Адвокат је дужан да приликом успостављања пословног односа са странком прибави податке:

1) име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште, ЈМБГ, врсту, број, место и датум издавања личног документа физичког лица и предузетника, односно пословно име, адресу, седиште, матични број и ПИБ правног лица и предузетника за које адвокат врши услуге,

2) име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште, ЈМБГ, врсту, број, место и датум издавања личног документа заступника правног лица или законског заступника или пуномоћника физичког лица који у име и за рачун тог правног или физичког лица успоставља пословни однос или врши трансакцију,

3) име, презиме, датум и место рођења и пребивалиште или боравиште стварног власника правног лица за које адвокат врши услугу,

4) сврху и намену пословног односа, као и информацију о делатности странке,

5) датум успостављања пословног односа;

б) Адвокат је дужан да при вршењу трансакције у износу од 15.000 евра или више у динарској противвредности, без обзира на то да ли се ради о једној или више међусобно повезаних трансакција, прибави податке:

1) име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште, ЈМБГ, врсту, број, место и датум издавања личног документа физичког лица и предузетника, односно пословно име, адресу, седиште, матични број и ПИБ правног лица и предузетника за које адвокат врши услуге,

2) име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште, ЈМБГ, врсту, број, место и датум издавања личног документа заступника правног лица или законског заступника или пуномоћника физичког лица који у име и за

рачун тог правног или физичког лица успоставља пословни однос или врши трансакцију,

3) име, презиме, датум и место рођења и пребивалиште или боравиште стварног власника правног лица за које адвокат врши услугу,

4) датум вршења трансакције,

5) износ трансакције и валуту у којој је трансакција извршена,

6) намену трансакције, као и име и презиме и пребивалиште, односно пословно име и седиште лица коме је трансакција намењена,

7) начин вршења трансакције;

ц) Адвокат је дужан да у случају када у вези са странком или трансакцијом постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма или у случају када постоји сумња у истинитост или веродостојност прибављених података о странци и стварном власнику, прибави податке из члана 103. Закона:

1) име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште, ЈМБГ, врсту, број, место и датум издавања личног документа физичког лица и предузетника, односно пословно име, адресу, седиште, матични број и ПИБ правног лица и предузетника за које адвокат врши услуге;

2) име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште, ЈМБГ, врсту, број, место и датум издавања личног документа заступника правног лица или законског заступника или пуномоћника физичког лица који у име и за рачун тог правног или физичког лица успоставља пословни однос или врши трансакцију;

3) име, презиме, датум и место рођења и пребивалиште или боравиште стварног власника правног лица за које адвокат врши услугу;

4) сврху и намену пословног односа, као и информацију о делатности странке;

5) датум успостављања пословног односа;

6) датум вршења трансакције;

7) износ трансакције и валуту у којој је трансакција извршена;

8) намену трансакције, као и име и презиме и пребивалиште, односно пословно име и седиште лица коме је трансакција намењена;

9) начин вршења трансакције;

10) податке и информације о пореклу имовине која је предмет или која ће бити предмет пословног односа или трансакције;

11) име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште и ЈМБГ физичког лица и предузетника, односно пословно име, адресу и седиште, матични број и ПИБ правног лица и предузетника за које постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма;

12) податке о трансакцији у вези са којом постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма (износ и валута у којој се трансакција врши, датум и време вршења трансакције);

13) информацију о постојању разлога за сумњу да се ради о прању новца или финансирању тероризма.

г) Адвокат утврђује и проверава идентитет странке, њеног заступника, прокуристе и пуномоћника и прибавља податке из члана 103. тач. 1) и 2) овог закона увидом у лични документ тог лица у његовом присуству, односно у оригинал или оверену копију документације из званичног јавног регистра, која не сме бити старија од три месеца од дана издавања, или непосредним увидом у званични јавни регистар.

д) Адвокат је дужан да утврди идентитет стварног власника странке које је правно лице или лице страног права у другом правном облику прибављањем података из чл.103. тач.3. Закона увидом у оригинале или оверену копију документације из званичног јавног регистра која не сме бити старија од шест месеца од дана издавања. Ако из њих није могуће прибавити потребне податке, они се прибављају увидом у оригинал или оверену копију исправе и другу пословну документацију коју доставља заступник, прокуриста или пуномоћник правног лица.

ђ) Остале податке из члана 103. овог закона адвокат прибавља увидом у оригинал или оверену копију исправе и другу пословну документацију.

е) О подацима који недостају, осим података из члана 103. тач. 11)-13) овог закона, адвокат узима писмену изјаву странке.

3.2.Обавештавање Управе о лицима и трансакцијама за које постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма (чл.58)

Ако адвокат, приликом вршења послова из чл.4.ст.2.Закона, утврди да у вези са лицем или трансакцијом постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма, дужан је да, сагласно Правилу 22.5.10. Кодекса професионалне етике адвоката одбије заступање ако би посао у коме се од њега тражи заступање довео до прања новца и о томе обавести Управу пре извршења трансакције, као и да у том обавештењу наведе рок у којем би требало да се трансакција изврши. У случају хитности, обавештење се може дати и телефоном, али се накнадно мора доставити Управи у писменом облику најкасније следећег радног дана. Обавеза обавештавања важи и за планирану трансакцију без обзира на то да ли је трансакција касније извршена. Ако адвокат због природе трансакције или због тога што трансакција није извршена или из других оправданих разлога не може да поступа на прописани начин, дужан је да Управи достави податке чим то буде могуће, а тим што је дужан да писмено образложи разлоге због којих није поступио на прописани начин.

Адвокат је дужан да у случају када странка од њега тражи савет у вези са прањем новца или финансирањем тероризма, о томе одмах обавести Управу, а најкасније у року од три дана од дана када је странка тражила савет. Адвокат обавештава Управу електронским путем, препорученом поштиљком или доставом преко курира. У случају хитности, обавештење може се дати и телефоном, уз обавезу накнадног обавештавања електронским путем, препорученом поштиљком или доставом преко курира, најкасније следећег радног дана.

4.Тражење података од адвоката (чл.59)

Ако Управа оцени да у вези са одређеним трансакцијама или лицима постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма, може да захтева од адвоката податке, информације и документацију неопходне за откривање и доказивање прања новца или финансирања тероризма. Управа може да захтева од адвоката и податке и информације које се односе на лица која су учествовала или сарађивала у трансакцијама или пословима лица за које постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма.

Адвокат је дужан да податке, информације и документацију из овог члана Управи достави без одлагања, а најкасније у року од осам дана од дана пријема захтева, Управа може у захтеву одредити и краћи рок за достављање података, информација и документације ако је то неопходно ради доношења одлуке о привременом обустављању извршења трансакције или у другим хитним случајевима. Управа може, због обимности документације или из других оправданих разлога, адвокату да одреди и дужи рок за достављање документације.

5.Изузеци од обавештавања и достављања информације и документације (чл.60)

Адвокат није дужан да у складу са одредбама Закона обавештава Управу нити да у складу са одредбама Закона достави податке, информације и документацију на захтев Управе ако се ради о податку који добије од странке или о странци при утврђивању њеног правног положаја или њеном заступању у судском поступку или у вези са судским поступком, што подразумева и давање савета о покретању или избегавању тог поступка, без обзира да ли је тај податак прибављен пре, у току или након судског поступка.

Адвокат је дужан само да Управу без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, писмено обавести о разлозима због којих није поступио у складу са захтевом Управе да достави податке, информације и документацију.

6.Обавеза састављања и примене листе индикатора (чл.61)

Адвокат је дужан да изради листу индикатора за препознавање лица и трансакција за које постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма. Код израде листе индикатора адвокат треба да узме у обзир сложеност и обим извршења трансакција, неуобичајени начин извршења, вредност или повезаност трансакција које немају економски или правно основану намену, односно нису усаглашене или су у несразмери са уобичајеним односно очекиваним пословањем странке, као и друге околности које су повезане са статусом или другим карактеристикама странке. Приликом израде листе индикатора адвокат је дужан да унесе и индикаторе који су објављени на званичној интернет страници Управе.

Адвокат је дужан да приликом утврђивања основа сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма примењује листу индикатора, као и да узима у обзир и друге околности које указују на постојање основа сумње на прање новца или финансирање тероризма.

7.Околности које указују на појачан географски ризик, ризик странке и ризик услуге

На појачан географски ризик могу указивати следеће околности: странке које долазе из државе према којој су Уједињене нације, Савет Европе или друге међународне организације примениле санкције, ембарго или сличне мере, странке које долазе из државе које су од стране кредибилних институција (ФАТФ, Савет Европе) означене као државе које не примењују адекватне мере за спречавање прања новца и финансирања тероризма, странке које долазе из државе које су од стране кредибилних институција означене као државе које подржавају или финансирају терористичке активности или организације, странке које долазе из државе које су од стране кредибилних институција (Светска банка,ММФ) означене као државе са високим степеном корупције и криминала.

На појачан ризик странке могу указивати следеће околности: странке које као страна правна лица не смеју обављати делатност у земљи у којој су

регистрована, странке чија сложена организациона структура отежава утврђивање стварног власника, странке које успостављају пословне односе у неубичајеним околностима као нпр. учестало и нелогично мењање пословних партнера за обављање истих послова, странке са интензивним готовинским пословањем, странке чија делатност није профитно оријентисана које одређене трансакције обављају користећи се већим готовинским износима

На појачан ризик услуге могу указивати следеће околности: обављање послова у сврху прикривања стварног власника странке, обављање послова преноса некретнина између странака у неубичајено кратком временском раздобљу и без видљивог правног, економског или другог оправданог разлога, уплате примљене од неповезаних или непознатих трећих странака и уплате накнада у готовини када то није уобичајен начин плаћања.

Имајући у виду да су Националном проценом ризика од прања новца и финансирања тероризма, која је објављена у јулу 2018. године, као најрањивији сектори идентификовани су: посредници у промету непокретности, приређивачи игара на срећу путем интернета и казина – за које је утврђена висока изложеност претњи од прања новца и финансирања тероризма, на појачан ризик могу указивати све ситуације у којима се као странке појављују посредници у промету непокретности, приређивачи игара на срећу путем интернета или казина.

Имајући у виду да је Управа за спречавање прања новца на свом званичном сајту успоставила претраживач лица према којима се примењују санкције Уједињених нација који омогућава свим заинтересованим лицима да брзо и једноставно провере да ли имају пословну сарадњу са лицима која се налазе на листама Савета безбедности УН које се односе на Резолуцију 1267 (1999), 1989 (2011) и 2253 (2015) у вези са ИСИЛ-ом, Ал-Каидом и повезаним физичким лицима, групама лица, привредним и другим субјектима, Резолуцију 1718 (2006) и резолуцијама наследницама у вези са ДНР Корејом и Резолуцијом 1988 (2011) у вези са Талибанима и повезаним физичким лицима, групама лица, привредним и другим субјектима, као и да овај претраживач има могућност штампања резултата претраге у односу на свако конкретно лице, на појачан ризик могу указивате све ситуације у којима се као странке појављује неко од лица за које се путем претраживача утврди да се налази на листи лица према којима се примењују санкције Уједињених нација.

8. Вођење евиденције (чл.62)

Адвокат води евиденцију:

- 1) података о странкама, пословним односима и трансакцијама у складу са Законом,
- 2) података достављених Управи у складу са Законом.

Садржина евиденција које води адвокат (чл.103)

Евиденција података о странкама, пословним односима и трансакцијама које води адвокат садржи:

- 1) име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште, ЈМБГ, врсту, број, место и датум издавања личног документа физичког лица и предузетника, односно пословно име, адресу, седиште, матични број и ПИБ правног лица и предузетника за које адвокат врши услуге,
- 2) име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште, ЈМБГ, врсту, број, место и датум издавања личног документа заступника правног лица или законског заступника или пуномоћника физичког лица који у име и за

рачуи тог правног или физичког лица успоставља пословни однос или врши трансакцију,

3) име, презиме, датум и место рођења и пребивалиште или боравиште стварног власника правног лица за које адвокат врши услугу,

4) сврху и намену пословног односа, као и информацију о делатности странке,

5) датум успостављања пословног односа,

6) датум вршења трансакције;

7) износ трансакције и валуту у којој је трансакција извршена,

8) намену трансакције, као и име и презиме и пребивалиште, односно пословно име и седиште лица коме је трансакција намењена,

9) начин вршења трансакције,

10) податке и информације о пореклу имовине која је предмет или која ће бити предмет пословног односа или трансакције,

11) име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште и ЈМБГ физичког лица и предузетника, односно пословно име, адресу и седиште, матични број и ПИБ правног лица и предузетника за које постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма,

12) податке о трансакцији у вези са којом постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма (износ и валута у којој се трансакција врши, датум и време вршења трансакције),

13) информацију о постојању разлога за сумњу да се ради о прању новца или финансирању тероризма.

Надзор над спровођењем закона од стране адвоката (чл.110.ст.4)

Адвокатска комора Србије врши надзор над применом овог закона од стране адвоката.

Прекршаји за које одговара адвокат (чл.121)

Новчаном казном у износу од 10.000 до 150.000 дин казниће се за прекршај адвокат ако:

1) не обавести Управу о случајевима када у вези са трансакцијом или странком постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма, или када странка тражи савет у вези са прањем новца или финансирањем тероризма, односно не обавести је у прописаним роковима и на прописани начин (члан 58.);

2) не достави Управи, на њен захтев, тражене податке, информације и документацију, односно не достави их у прописаним роковима и на прописан начин (члан 59.).

Тајност података (чл.91)

Подаци, информације и документација које Управа прикупи у складу са овим законом представљају тајне податке у смислу закона који уређује одређивање и заштиту тајних података.

Када адвокати достављају податке, информације и документацију Управи, не сматра се да су повредили обавезу чувања професионалне тајне. Дакле, адвокат је

дужан да примењује одредбе Закона без обзира на обавезу чувања професионалне тајне.

Прелазне и завршне одредбе

Смернице за процену ризика од прања новца и финансирања тероризма код адвоката ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и интернет страници Адвокатске коморе Србије.

Адвокатска комора Србије и адвокатске коморе у њеном саставу ће на погодан начин (путем website, електронском или редовном поштом) обавестити све адвокате који су на дан ступања на снагу ових смерница уписани у именик адвоката, новоуписане адвокате приликом полагања свечане заклетве адвоката и уручења решења о упису у именик адвоката и адвокатске легитимације.

Деловодни број: 978-5.2/2018 од 18.12.2018.

Објављено на огласној табли и website Адвокатске коморе Србије дана: 20.12.2018.

Смернице за процену ризика од прања новца и финансирања тероризма код адвоката – пречишћени текст ступају на снагу дана 28.12.2018.

ПРЕДСЕДНИК
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
Виктор Гостиљац, адвокат

